

J a v a s l a t

a könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos szervezeti szabályzatra.

A tudományos könyv- és folyóiratkiadás és az Akadémiai Kiadó munkájának fejlődése, továbbá az osztályok és a KFB között felmerült nézeteltérések a KFB működésének operatívabbá tétele szükségessé teszik, hogy a könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos Akadémián belüli szervezési feladatok ismét lerögzítettessenek.

Az itt előterjesztett javaslat az osztálytitkárok, az akadémikus könyvfelelősök és az Akadémiai Kiadó észrevételei és javaslatai alapján készült.

I. A tudományos osztály feladata.

1./ Tervezés.

- a./ A szakbizottságok könyvkiadási terveit az osztály felülbírálja és kialakítja az osztály könyvkiadási tervét. /Éves és távlati terv/ Jóváhagyja, illetőleg véleményezi a lektorok személyét és az esetleges fordító és tudományos szerkesztő kijelölését.
- b./ Az éves könyvkiadási tervben szereplő műveket rangsorolja. A rangsorolásnál a művek készültségi fokán kívül a tudománypolitikai szempontokat és a helyes arányok kialakítását figyelembe kell venni.
- c./ Az osztály a tervét megbeszéli az Akadémiai Kiadóval.
- d./ Elnökségi jóváhagyás után értesíti a szerzőket, lektorokat, fordítókat, illetőleg tudományos szerkesztőket. /A kiadói és tartaléktervben szereplő összes művek szerzőit, míg a távlati tervből annyi mű szerzőjét, ahány könyv egy évben általában az osztály kiadásában meg szokott jelenni/.

2./ Az egyes művek megjelentetésével kapcsolatos feladatok.

- a./ Szerzők értesítése.
- b./ Tematika /1-2 oldalas tájékoztató/ bekérése és ha szükséges, megtárgyalása.
- c./ Lektorai vélemények, szerkesztői vélemény átnézése után szedési engedély megadása.
- d./ Terjesztési engedély megadása.
- e./ Az egyes művekkel kapcsolatos elvi jellegű problémák megvitatása az osztályon belül.

3./ A megjelent művek értékelésével kapcsolatos feladatok.

- a./ Viták rendezése.
- b./ A megjelent kritikák figyelemmel kísérése.
- c./ Az osztályvezetőség évente 1 alkalommal a nagygyűléssel kapcsolatban az így összegyűlt anyag alapján értékeli a megjelent műveket.

II. A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság feladata és hatásköre.

1./ Az Akadémia Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága /KFB/ mint elnökségi Bizottság az akadémiai könyvkiadás elvi vonatkozású kérdéseivel foglalkozik, részben tanácsadó, részben határozó szerv.

A KFB az Elnökség tanácsadó szerve a következő kérdésekben, melyekben az Elnökség határoz:

- a./ A könyv- és folyóiratkiadási terv elkészítésének elvi szempontjai és a tervezés üteme,
- b./ az éves és távlati kiadási terv,
- c./ új folyóirat indítási javaslatok,
- d./ a könyv- és folyóiratkiadás javítására és továbbfejlesztésére vonatkozó elvi jellegű javaslatok,
- e./ az egyes művekkel kapcsolatos az illetékes osztály és a KFB közti elvi véleménykülönbség esetén.

Az Elnökség évente legalább egyszer beszámoltatja a KFB-t az Akadémia könyv- és folyóiratkiadási tevékenységéről.

2./ A KFB illetve a titkára határoz a következő kérdésekben:

- a./ az Elnökség által jóváhagyott kiadási terven belüli módosítások,
- b./ honorárium,
- c./ folyóirat ivemelés,
- d./ harmadik lektor kijelölése ügyében.

A KFB a gazdasági kihatásokkal járó elvi jelentőségű kérdésekben meghallgatja a Gazdasági Titkárság véleményét.

A Főtitkár havonta egyszer beszámoltatja a KFB titkárát az Akadémia Könyv- és folyóiratkiadási tevékenységéről és az Akadémiai Kiadó és Nyomda működéséről.

3./ A KFB figyelemmel kíséri és véleményezi az osztályok kiadási tervének végrehajtását az osztályokon, az Akadémiai Ki-

adónál és az Akadémiai Nyomdánál. E feladat végrehajtása során évente egy alkalommal beszámoltatja a Bizottság tagjait az illetékes osztály kiadási tevékenységéről, az Akadémiai Kiadó igazgatóját és az Akadémiai Nyomda igazgatóját a vállalat tevékenységéről, a felmerült problémákról.

4./ A KFB titkárság feladata.

A Titkárság a KFB titkára /távollétében a Bizottság elnöke/ irányítása alatt dolgozik.

A titkárság irányítja és ellenőrzi az Elnökség és a KFB könyv- és folyóiratkiadásra vonatkozó határozatainak végrehajtását.

- a./ Ellenőrzi és segíti a kiadás menetének technikai lebonyolítását. Feladata addig foglalkozni a könyvekkel, ameddig azok előállítására befejezést nem nyer /a tematikai terv betartása, szerződéskötés, negyedéves operatív tervek, nyomdai előállítás ütemezése, technikai kivitel stb./. Ennek érdekében szorosan együttműködik a szaktitkárságokkal és az Akadémiai Kiadóval és az Akadémiai Nyomdával,
- b./ a Kiadó tájékoztatása alapján szorgalmazza az osztályoknál az egyes művek megjelenéséhez szükséges teendők elvégzését. A súlyosabb akadályok elhárítása érdekében a KFB titkársága azonnal értesíti az Elnökséget,
- c./ előkészíti a KFB üléseket. Az Elnökség hatáskörébe tartozó elvi kérdéseket az Elnökség előterjeszti. Gondoskodik arról, hogy az Elnökség és a Bizottság könyvkiadásra vonatkozó határozata az érdekeltekhez időben eljusson,
- d./ az Akadémia kiadási tevékenységét érintő javaslatokat előkészíti. Felhívásra tájékoztatja az Elnökséget az Akadémia könyvkiadási tevékenységéről,
- e./ megszervezi és ellenőrzi az elnökségi határozatok végrehajtását.

5./ A KFB. akadémikus tagjainak feladata:

- a./ negyedévenként egy alkalommal megbeszéléseket tart az osztály bizottságaiban működő könyvfelelősökkel,
- b./ negyedévenként egy alkalommal beszámol az osztályvezetőségnek az osztály könyvkiadási kérdéseiről,
- c./ irányítja a könyvkiadási terv elkészítését az osztályon belül,
- d./ gondoskodik arról, hogy az egyes könyveknél felmerülő problémákat az osztály megfelelő színvonalu ankéton tisztázza.

A KFB titkársága szervezetileg az Elnökségi Titkársághoz tartozik.

6./ A KFB titkárság kapcsolata a Kiadói Tanáccsal, az Akadémiai Kiadóval és a Gazdasági Titkársággal.

- a./ A Kiadói Tanáccsal - egyrészt azáltal, hogy az Akadémia képviselője tagja a Kiadói Tanácsnak, másrészt azáltal, hogy a KFB titkára elvi jelentőségű kérdésekben közvetlenül fordul a Kiadói Tanács Elnökéhez, illetve titkárához - a KFB titkársága szoros együttműködésében oldja meg a felmerülő problémákat,
- b./ az Akadémiai Kiadó elvi vonatkozású kérdésekben közvetlenül a KFB titkárságához fordul,
- c./ elvi kérdésekben, melyeknek gazdasági kihatása van, a KFB titkárság megkéri a Gazdasági Titkárság véleményét. A Könyvkiadás gazdasági vonatkozású kérdéseiben az Akadémiai Kiadó csak a Gazdasági Titkárságon keresztül fordulhat az Akadémia felsőbb szerveihez.

Budapest, 1957. október 17-én.

Csűrös Zoltán s.k.
akadémikus
Könyv- és Folyóiratkiadó
Bizottság titkára

R.: *terj. mel. a könyvtár*

ef

J a v a s l a t

az Akadémiai Kiadó kiadásában megjelenő folyóiratok periodikus megjelenítésére

Az Akadémiai Kiadó kiadásában megjelenő folyóiratok, különösen az Acták terjesztését nagymértékben gátolja a nem periodikus megjelenés.

E probléma megoldására a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság nevében a következő javaslatot terjesztem elő:

I./ A folyóiratoknál lapzártát kell bevezetni. A lapzártá azt jelenti, hogy az előre megállapított kéziratmennyiséget ütemesen, visszatérő dátumhoz kötött határidőre kell a Kiadónak beadni. Határidőn túl a Kiadó kéziratot nem fogad el.

9 már a külön megáll. nem

II./ Az egyes folyóiratokra, figyelembevéve az évi papirkeretet, előre meg kell állapítani a rendszeres megjelenés időpontját és a terjedelmet. Azok a folyóiratok, melyek évi papirkerete 60 iv alatt van, egyes, legfeljebb kettős füzetekben /8 vagy 16 iv/; az évi 60 iv feletti terjedelmű folyóiratok a Közgazdasági Szemle kivételével kötetenként is /kb. 30 iv/ megjelentethetők.

III./ A folyóiratok elkészítési /nyomdai átfutási/ ideje átlagosan a kézirat nyomdába adásától a megjelenésig a következő:

1./ Az Acta Historiae Artium, Archaeologica, Linguistica, Orientalia és Chimica, valamint az I. Osztály Közleményekre 8 iv 90 nap; az Acta Technica 16 iv 120 nap;

2./ a többi Actára, Osztályközleményekre és folyóiraatra 8 iv 75 nap.

Megjegyzés: Abban az esetben, ha idegen betűt kell importálni vagy vésni, vagy színes kliséket kell készíttetni, vagy a szerkesztőség késik a korrektúrával, a késési napok az átlagos átfutási időt nem terhelhetik. Kettős vagy hármás számok illetőleg teljes kötet rendelese esetében kétszeres, háromszoros ill. négyszeres átfutási időt kell figyelembe venni.

a. K. és a Kiadó

all

IV./ A folyóiratok rendszeres megjelenésének megszervezését az Akadémiai Kiadónak 1958. július 1 - október 1 között kell lebonyolítania oly módon, hogy:

1./ az átfutási idők bevezetésének határideje az Actákra és osztályközleményekre 1958. III. negyedév, a többi folyóiraatra 1959. II. negyedév;

2./ a periodikus megjelentetés bevezetése 1959. II. negyedév legyen.

Budapest, 1958. június 13.

A hat. st. napján

Csűrös Zoltán s.k.
akadémikus

a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság
titkára

Javaslat

a kiadványok értékelésének elvi és gyakorlati módozataira

Tudományos könyv és folyóirat kiadásunk egyik, mindezig megoldatlan problémája a megjelent kiadványok értékelése. Az osztályok csak elvéve rendeznek vitákat, nem szervezik rendszeresen a recenziók, kritikák megjelentetését, nem kísérik kellő figyelemmel az osztály tagjai részéről elhangzott észrevételeket, nem alakítják ki egy-egy kiadvánnyal, az osztály egész könyv- és folyóiratkiadásával kapcsolatos véleményüket.

E probléma megoldásaként a következő javaslatot terjesztem elő:

I. Az osztályok a következő szempontok figyelembevételével értékeljék könyv és folyóirat kiadásukat:

- 1./ Könyvek: A megjelent mű melyik kutatási témához kapcsolódik; megállapításai a tudomány mai állásának megfelelnek-e; milyen új eredményeket tartalmaz, ezeknek mi a jelentősége; milyen a feldolgozás módja, tudományos és ideológiai színvonala; a sorozatokban megjelent művek megfelelően tükrözik-e a sorozat jellegét. Az osztály kiadásában megjelent művek közül volt-e olyan, amelynek megjelentetése esetleg elmaradt volna.
- 2./ Folyóiratok: A megjelent folyóirat számok megfelelően tükrözik-e a folyóirat célkitűzését. Milyen a cikkek ideológiai és tudományos színvonala: a feldolgozás módja, terjedelme.
- 3./ A megjelent kiadványok nemzetközi visszhangja. /Ennek az anyagát az Akadémiai Kiadó gyűjti és az osztályok rendelkezésére bocsátja./
- 4./ Az Akadémiai Kiadó kiadásában megjelenő folyóiratok szerkesztőseit kötelezni kell, hogy az Akadémia kiadásában megjelent könyvekről, a megjelenéstől számított egy éven belül közöljenek ismertetést.

II. A fent vázolt szempontok szerint először a szakbizottságok, majd az osztályvezetőségek alakítják ki véleményüket és közlik a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsággal. Az értékelés évente egy alkalommal, a nagygyűléssel kapcsolatban az előző naptári évben megjelent kiadványokra vonatkozóan történik.

Budapest, 1958. június 13.

Csűrös Zoltán s.k.
akadémikus

a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság
titkára

J a v a s l a t
az I és III Osztály távlati tervének módosítására

I. Osztály

1./ Turóczy-Trostler József: Válogatott tanulmányok /kb. 40 iv/

Indokolás:

Turóczy-Trostler József akadémikus fél évszázados tudományos munkásságának legfontosabb, alapvető tanulmányait összefogó kötet. Szerkesztő: Szauder József és Komor Ilona

2./ Major Ervin: Haydn und Ungarn /kb. 20 iv/

Indokolás:

Haydn és a magyar zenekultúra kapcsolatainak első kimerítő dokumentálása ez a kiadvány

3./ Horányi Mátyás: Az eszterházi opera története /kb. 15 iv/

Indokolás:

E mű világítja meg bőséges dokumentumanyaggal az Eszterházyak rezidenciális színházának jelentőségét a magyar színházi kultúra történetében

4./ Bartha Dénes - Valkó Arisztid: Haydn Dokumente aus Ungarn /kb. 20 iv/

Indokolás:

Az Eszterházy levéltár anyagának első módszeres feltárása ez a kiadvány

5./ Szabolcsi Bence: Haydn a jövő zenésze /kb. 10 iv/

Indokolás:

Ez a kötet az utolsó műveikkel, Haydn késői stílusának az egyetemes zenei fejlődéssel kapcsolatos jelentőségével foglalkozik.

Megjegyzés: 1959-ben a Haydn emlékévé keretében nemzetközi zene-tudományi kongresszus és Haydn zenei festival lesz hazánkban. Igen fontos, hogy az évforduló alkalmával Haydn munkásságával és magyarországi kapcsolataival foglalkozó tudományos műveket jelen-tessünk meg.

6./ Pille, Denijs: Bartók Béla műveinek tematikus jegyzéke /idegen nyelven/

Indokolás:

Pille belga zenekutató, aki évek óta foglalkozik Bartók Béla munkásságával. Jelenleg Bartók művei kritikai jegyzékének összeállításán dolgozik. Ő az a zenekutató, aki jelenleg Bartók műveinek tematikus jegyzékét a legszélesebbkörűen tudja összeállítani. Ez év júliusában érkezik Magyarországra.

7./ Tanulmányok irodalmi nyelvünk történetéből /kb. 25 iv/
Pais Dezső szerkesztésében

Indokolás:

A kiadvány olyan területről szóló dolgozatokat foglal magában /pl. a Bánk bán költői képei, Csokonai költői szókinéséről/ amelynek a művelését nemcsak a nyelvtudomány, hanem az irodalomtörténet érdekében is elő kell mozdítani. Gyűjtelékben való közvételüket terjedelmük indokolja.

A kötethez bevezetőt Pais Dezső ír.

III. Osztály

A III. Osztály Vezetősége javaslatára az Elnökség 1957-ben hozzájárult, hogy a Matematikai Kutató Intézet könyvsorozatában négy mű jelenjék meg. Az Osztályvezetőség a könyvsorozatot a következő két művel kívánja kiegészíteni:

1./ Császár Ákos: Az általános topológia alapjai /francia//kb. 15 iv/

Indokolás:

A rövid, francia nyelvű monográfia a modern matematika egyik legfontosabb alapfogalmával a topológikus tér fogalmával foglalkozik, és a szerző önálló eredményeit tartalmazza arra vonatkozólag, hogy hogyan lehet az általános topológiában használatos struktúra-fajtákat egységesen származtatni. A könyv feltétlenül nemzetközi érdeklődésre tarthat számot, tekintettel a téma jelentőségére és a szerző eredeti tárgyalásmódjának és eredményeinek érdekességére.

2./ Freud Géza: Ortogonális polinomok általános elmélete /német/
/kb.15 iv/

Indokolás:

A szerző ebben a németnyelvű rövid monográfiában a modern matematika egy olyan fejezetének legújabb eredményeit foglalja össze, amely fejezetben a magyar matematikusok igen jelentős szerepet visznek. A monográfia tartalmazni fogja többek között Alexits, Szőkefalvy-Nagy, Tandori, Fejér, Erdős, Turán, Frey és a szerző számos saját eredményét, továbbá mások, az említett magyar szerzők eredményeivel kapcsolatban álló eredményeit is. Tekintettel arra, hogy Szegő Gábor nagysikerű monográfiájának megjelenése óta számos új eredmény született és ezen eredmények rendszeres összefoglalására nagy szükség van, a monográfia feltétlenül nemzetközi érdeklődésre számíthat.

Budapest, 1958. június 13.

Csűrös Zoltán s.k.
a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság
titkára